

Sygn. akt VI U 409/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2024 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Kryńska-Mozolewska

Protokolant: Emilia Bonk

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2024 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania M. S. (1), E. S., P. S. (1), P. S. (2)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 20 lipca 2022 r. znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o jednorazowe odszkodowanie

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującym M. S. (1), P. S. (1), E. S., P. S. (2) prawo do jednorazowego odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy w dniu 22 kwietnia 2022 roku po zmarłym M. S. (2).

Sygn. akt VI U 409/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lipca 2022 roku znak: JO/o/045274392 Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił M. S. (1), P. S. (2) i E. S. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 22 kwietnia 2022 roku po zmarłym M. S. (3) wskazując, że brak było przyczyny zewnętrznej zdarzenia. Upadek z drabiny według organu rentowego był spowodowany omdleniem wywołanym leczonym nadciśnieniem.

(decyzja z dnia 20 lipca 2022 roku – a.r.)

Od powyższej decyzji M. S. (1), P. S. (2) i E. S. wniosły odwołanie wskazując, że nie było przyczyny wewnętrznej wypadku przy pracy, ale jedynie zewnętrzna przyczyna wypadku przy pracy, jaką było uderzenie o podłoże.

(odwołania – k. 1-4, k. 1-4 a.s. VI U 409/22; k. 1-2 a.s. VI U 409/22)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 15-15v)

Sąd ustalił, co następuje:

M. S. (2) prowadził jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą (...), w ramach, której zajmował się montażem stelaży sufitowych oraz paneli sufitowych.

W dniu 22 kwietnia 2022 roku M. S. (2) zajmował się montażem paneli sufitowych w budynku w W.. Podczas tych czynności M. S. (2) spadł z drabiny z wysokości około 1 metra uderzając tyłem głowy (potylicą) w twarde betonowe

podłoże. Zaalarmowany krzykiem jeden z pracowników, którzy również pracował w tym budynku udał się do miejsca gdzie zastał leżącego na podłożu M. S. (2). Pracownik zadzwonił na numer alarmowy i został poinstruowany jak udzielić pierwszej pomocy poszkodowanemu oraz aby oczekiwał na karetkę.

Po przyjeździe karetki pogotowia, Zespół (...) udzielił poszkodowanemu pomocy i w trybie pilnym przetransportował go do Szpitala (...). W szpitalu przy przyjęciu stwierdzono ciężki stan pacjenta i rozpoznano krwawienie śródczaszkowe wywołane uderzeniem głową w podłoże. Miał stwierdzone prawidłowe parametry troponiny sercowej, brak patologii w echu serca jedynie niewielkiego rodzaju przerosty w sercu. Doszło u poszkodowanego do śmierci mózgu, w wyniku czego M. S. (2) zmarł.

Upadek z drabiny z wysokości około jednego metra nie był spowodowany kardiologicznymi ani neurologicznymi schorzeniami. U odwołującego nie było ostrych zmian kardiologicznych mogących wywołać omdlenie i upadek z drabiny.

Zmarły pozostawał w związku małżeńskim z żoną M. S. (1) oraz miał dwie córki P. S. (2) i E. S..

(protokół powypadkowy – a.r.; opinia biegłego kardiologa K. K. – k.28-30; opinia biegłego J. S. – k. 53-53v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie protokołu powypadkowego oraz dwóch opinii – neurologa oraz kardiologa, na których oparł się w całości. ZUS, ani strona odwołująca nie wnosili do nich zastrzeżeń. Sąd przyjął je, więc za podstawę dokonanych ustaleń. Nie zachodziła konieczność uzupełnienia materiału dowodowego z urzędu w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Osią sporu w niniejszej sprawie było to czy zdarzenie z dnia 22 kwietnia 2022 roku było wypadkiem przy pracy, przy czym ZUS wskazywał, że zdarzenie, którego skutkiem była śmierć M. S. (2) nie było spowodowane przyczyną zewnętrzną, ale leżącą wewnątrz odwołującego – chorobą kardiologiczną i nieleczonym nadciśnieniem.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 8 ustawy wypadkowej (t.j. Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1205) za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd ustalił, że wypadek przy pracy, którego doznał M. S. (2) z dnia 22 kwietnia 2022 był zdarzeniem, które ostatecznie spowodowało jego śmierć w wyniku urazu głowy.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ustawy wypadkowej członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Odszkodowanie to przysługuje również w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego. Członkami rodziny uprawnionymi do odszkodowania są:

1) małżonek, z zastrzeżeniem ust. 3;

2) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione oraz przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, w tym również w ramach rodziny zastępczej, spełniające w dniu śmierci ubezpieczonego lub rencisty warunki uzyskania renty rodzinnej.

W tej sprawie o jednorazowe odszkodowanie wystąpiła żona zmarłego oraz dwie córki będące dziećmi zmarłego.

Sąd w tym miejscu wskazuje, że zdarzenie z dnia 22 kwietnia 2022 roku było spowodowane przyczyną zewnętrzną oraz nie istniała żadna przyczyna lub współprzyczyna wewnętrzna upadku z drabiny przy montażu paneli sufitowych.

Ustawa o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie zawiera definicji przyczyny zewnętrznej wypadku. Definicja ta wypracowana została przez wieloletnie orzecznictwo. I tak przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego zdolny w istniejących warunkach wywołać szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1999 r. w sprawie II UKN 87/99 opublikowany w OSNAP 2000/20/760). W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 11 lutego 1963 w sprawie III PO 15/62 opublikowanej w OSNC 1963/10/216 Sąd Najwyższy wskazał, że „przyczyną sprawczą - zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny (tzn. niewynikający z wewnętrznych właściwości człowieka), zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, zwierzę, siły przyrody, lecz także czyn innego osobnika, a nawet praca i czynność samego poszkodowanego. Tak więc za przyczynę zewnętrzną należy uznać zarówno działanie maszyny uszkadzającej ciało, jak i uderzenie spadającego przedmiotu, podźwignięcie się pracownika, niezręczny ruch jego ręki powodujący uderzenie i jej uszkodzenie, jak wreszcie potknięcie się na gładkiej nawet powierzchni i złamanie nogi.”. Podobny pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 stycznia 1998 r. w sprawie II UKN 483/07 opublikowanym w OSNP 1999/2/64: „Zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik zdolny wywołać w istniejących warunkach zdarzenie powodujące skutki w postaci śmierci lub urazu zdrowotnego. Jest to impuls powodujący wypadek i wyzwajający w jego toku czynnik zewnętrzny powodujący uraz lub śmierć. W każdym razie może to być - powodujące uszkodzenie ciała - działanie sił przyrody, narzędzi pracy, maszyn, spadającego przedmiotu; czyn innej osoby, jak również zawiniona lub mimowolna czynność samego poszkodowanego (np. potknięcie się, odruch, upadek - nawet na gładkiej powierzchni), byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika, łączącym się choćby ze skłonnością do omdleń lub zakłóceń równowagi” (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 nr 10, poz. 215 oraz wyroki z dnia 16 czerwca 1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532 i z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

W ocenie sądu wypadek nie był spowodowany czynnikiem wewnętrznym. Nie zostało wykazane, że do upadku z drabiny przyczyniło się omdlenie lub zachwianie równowagi związane ze schorzeniami kardiologicznymi czy też neurologicznymi. Upadek nie był spowodowany nadciśnieniem tętniczym czy żadnym innym czynnikiem tkwiącym w ciele zmarłego. Spowodowane ono było czynnikiem zewnętrznym spadnięcie z drabiny i uderzenie potylicą o beton, co skutkowało urazem głowy i śmiercią poszkodowanego..

Mając na względzie, że zdarzenie powstało w związku z wykonywaniem zwykłych czynności z zakresu działalności gospodarczej przez M. S. (2) i było spowodowane przyczyną zewnętrzną oraz było zdarzeniem nagłym i wywołującym śmierć, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję przyznając trójce uprawnionych odwołujących jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy z dnia 22 kwietnia 2022 roku, którego skutkiem była śmierć M. S. (2).

ZARZĄDZENIE

(...)